

Landskapsnämndens framställning
till Ålands landsting med förslag till landskapslag
N:o 9/1931. angående grunderna för utgivande av landskapsunder-
stöd åt folkhögskola i landskapet Åland.

Jämte proposition angående statsförslaget för år 1932 har Finlands
regering till riksdagen inlämnat ett antal propositioner rörande dels
varaktig, dels tillfällig ändring av särskilda lagar, vilka den av stats-
rådet tillsatta kommittén för nedbringande av statsutgifterna - den s.k.
"paasikivikommittén" - ansett vara mest nödvändiga för att bringa jäm-
vikt i statens inkomster och utgifter under den ekonomiska kris riket
för närvarande genomgår, vilken påkallar iakttagande av den största
sparsamhet vid utgifternas beräkning, främst för närmast följande bud-
getår. En av dessa propositioner - en sådan av varaktig natur - angår
ändring av 2 § i lagen den 28 mars 1930 om statsunderstöd åt folkhög-
skolor.

Enligt sistnämnda lagrum tillkommer folkhögskola statsunderstöd med
65 % av de i samma paragrafs 2 mom. omnämnda verkliga utgifterna samt,
om läroanstalten utövar sin verksamhet i gränstrakt eller å ort med
mindre bemedlad befolkning, högst 15 % i tilläggsunderstöd. Till näst-
nämnda verkliga utgifter hänföres, bl.a., hyresvärdet av egna byggnader,
uppskattat enligt av statsrådet fastställda grunder. Nämnda hyresvärde
har jämlikt senast fastställda grunder beräknats sålunda, att å tomtens
och byggnadernas nuvarande värde beräknas ränta, motsvarande Finlands

Banks lägsta diskontranta under det år statsunderstödet avser samt att byggnadernas samma värde beräknas i underhåll och amortering, för träbyggnader och byggnader, vilkas bottenvåning är av sten och övre våning av trä, 2,5 procent samt för stenbyggnader 1,5 procent.

Uti ovannämnda proposition framhålles, hurusom de i åberopade lag om statsunderstöd åt folkhögskolor bestämda statsbidragen måste, liksom även "Paasikivikommittén" påvisar, anses vara alltför betungande för statshushållningen, särskilt under rådande depressionstid, varför understödets nedsättning föreslås och detta, med hänsikt därtill att statsrådet borde besittas en avsevärd prövningsrätt vid bestämmandet av understödsbeloppet, från tidigare gällande fixa 65 % till ett belopp, motsvarande 45 - 60 % av läroanstaltens verkliga utgifter. Då vidare folkhögskola, medan lagen av den 6 juli 1925 om statsunderstöd åt sådan var gällande, kunnat erhålla direkt byggnadsbidrag, utgörande 20 - 30 % av byggnadskostnadens totalbelopp, upptager propositionen nu bestämmelsen, att vid fastställandet av hyresvärdet den del av detta värde ej bör inberäknas, som motsvarar det läroanstalten av staten tilldelade byggnadsbidraget ävensom att, enär folkhögskolorna anskaffat sina tomtplatser för mycket olika kostnader och förty på grund av tomtvärdet enligt gällande stadganden direkt vinst kan erhållas i följd av oförtjänt värdestegring, tomtvärdet jämväl måste lämnas ur räkningen vid bestämmandet av nämnda hyresvärde.

De bestämmelser, som för närvarande äro gällande i riket, återfinnas även i 2 § 1 mom. av landskapslagen angående understöd åt folkhögskola i

landskapet Åland, utfärdad den 10 mars 1931. I enlighet med stadgandet i sistnämnda lagrum har landskapsnämnden även fastställt de grunder, enligt vilka hyresvärdet för Ålands folkhögskolas egna byggnader från och med ingången av år 1931 skall beräknas och har härvidlag ovanangivna, av statsrådet fastställda grunder för detta hyresvärde i allo tillämpats.

Enär landskapet vid fastställandet av sina utgifter för dess ordinarie behov, för undvikande av extra beskattning, är bundet av de anslag riksdagen i republiken för ett budgetår beviljar för motsvarande ändamål och med största sannolikhet måste antagas, att regeringens i ovanfrånhållna proposition gjorda lagförslag, vilket, såsom nämnt, har sin grund uti den av samma regering tillsatta kommitténs för nedbringande av statsutgifterna förslag, kommer att bli av riksdagen åtminstone i huvudsak godkänt, har landskapsnämnden ansett nödvändigt att även för sin del föreslå en motsvarande nedskärning av det årliga landskapsunderstödet åt i landskapet verkande folkhögskola. Men då ovannämnda landskapslag först i år trätt i gällande kraft och landskapsnämnden för sitt vidkommande icke kan godtaga den i riket utbildade oseden att titt och ofta ändra lagar och författningar, ett förfarande som, om detsamma även inom landskapet bleve regel, för dess inbyggare åstadkomme svårighet att hålla reda på, vad landskapslag i varje fall stadgar, samt därigenom komme att medföra en viss rättsosäkerhet, har landskapsnämnden uppgjort nedanstående förslag till en fristående landskapslag, avsedd att automatiskt reglera bidraget för landskapets folkhögskolor i enlighet med de bestämmelser,

som härutinnan komma att nu eller framldeles bliva fastställda för under-
stöd åt dylika läroanstalter i republiken.

På grund härav får landskapsnämnden förordasamt föreslå,

att Landstinget behåga nedanstående land-

skapslag angående grunderna för utgivande av landskap

understöd åt folkhögskola i landskapet Åland.

"På framskällning av Ålands landskapsnämnd har Ålands landsting an-
tagit nedanstående

L a n d s k a p s l a g

angående grunderna för utgivande av landskapsunderstöd åt folkhögskola i
landskapet Åland.

1 §.

Folkhögskola, vars verksamhet fortgått under minst två år och vilken
uppfyller i 5 § av landskapslagen angående understöd åt folkhögskola i
landskapet Åland, utfärdad den 10 mars 1931, angivna villkor, tilldelas
årligt landskapsunderstöd enligt de grunder, som uti sådant avseende äro
gällande i riket.

2 §.

Genom denna landskapslag upphäves stadgandet i 1 mom. 2 § av landskaps-
lagen angående understöd åt folkhögskola i landskapet Åland, utfärdad den
10 mars 1931.

Denna landskapslag skall tillämpas från den 1 januari 1932."

Mariehamn den 14 oktober 1931.

På landskapsnämndens vägnar:

Samuelsson

M. Samuelsson